

Kasım 2019 Afrika Haberleri

Sudan'da Beşir yönetiminin izleri siliniyor: 'Rejimin ortadan kaldırılması yasası' onaylandı

Sudan'da Egemenlik Konseyi ile hükümet, devrik Devlet Başkanı Ömer el Beşir yönetiminin izlerinin tamamen silinmesini amaçlayan yasayı onayladı.

Devlet televizyonunun son dakika olarak duyurduğu haberine göre, Egemenlik Konseyi ile kabine üyeleri bir araya geldi ve "eski rejimin ortadan kaldırılması yasası"nı onayladı.

Söz konusu yasa ile eski Sudan cumhurbaşkanının partisi Ulusal Kongre, sabık rejimin tüm kurum ve kuruluşları kapatılıp mal varlıklarına el konulacak.

"Karar intikam yasası değil"

Sudan Başbakanı Abdullah Hamduk da Facebook hesabından yaptığı açıklamada, kararın bir intikam yasası olmadığını, bilakis adaletin tesisi, halkın onurunu ve kazanımlarını korumak için çıkarıldığını belirtti.

Parlamentonun henüz kurulmadığı Sudan'da yasalar, Egemenlik Konseyi ile bakanlar kurulunun onayının ardından yürürlüğe giriyor.

Sudan Meslek Odaları Birliği de her ne kadar geç çıksa da kanunun kabulünün devrimin hedeflerinin gerçekleştirilmesi, sivil, demokratik bir devletin inşası yolunda büyük ve önemli bir adım olduğunu bildirdi. Birlik, geçiş hkmetine devrimin hedeflerine ulaşma yolunda attığı her adımda desteğini vurguladı.

Geçici yönetimin ortağı özgürlük ve Değişim Bildirgesi Gleri'nden 4 Kasım'da yapılan açıklamada, eski rejime ait kurumların kapatılması ve mal varlıklarına el konulması için bir yasa tasarısı hazırlandığı açıklanmıştı.

Sudan hükümeti de geçen hafta, Beşir'le bağlantılı 24 kuruluşun faaliyetlerinin yasaklanması, yurt içi ve dışındaki mal varlıklarının dondurulması kararını vermişti.

Sudan'da, 19 Aralık 2018'de hayat pahalılığı nedeniyle başlayan gösterilerin rejim karşıtlığına dönüşmesi üzerine, ordunun 11 Nisan'daki müdahalesiyle 30 yıllık mer el-Beşir dönemi sona ermiş, 21 Ağustos'ta asker-sivil ortak geçici yönetimi başlamıştı.

29/11/2019

<https://tr.euronews.com/2019/11/29/sudan-da-besir-yonetiminin-izleri-siliniyor-rejimin-ortadan-kaldirilmesi-yasasi-onaylandi>

Libya Temsilciler Meclisi, Ankara ile Trablus arasındaki mutabakatı kınadı

Libya Temsilciler Meclisi, Türkiye ile Trablus'taki Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti'nin 'Güvenlik ve Askeri İşbirliği Mutabakat Muhtırası' ile 'Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası' imzalamasını kınadı.

Libya Temsilciler Meclisi'nden yapılan açıklamada, mutabakatla birlikte Türkiye'nin Arap ülkeleri ve Akdeniz'de güvenlik ve barış için tehdit oluşturduğu savunuldu.

Meclis, Erdoğan ile Serrac'ın imzaladığı mutabakatın Türk tarafına Libya hava sahasını kullanma ve karasularına izin almadan girme imkanı sunduğuna dikkat çekerek, bu durumun Libya'nın güvenliği için gerçek tehdit oluşturduğunu ve Libya'nın egemenliğini ihlal ettiğini kaydetti.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Başkanlık Konseyi Başkanı Fayiz Serrac ile Dolmabahçe Ofisi'nde bir araya gelmişti.

İletişim Başkanlığı'ndan yapılan açıklamada, görüşmede, Türkiye ile Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti arasında, 'Güvenlik ve Askeri İşbirliği Mutabakat Muhtırası' ile iki ülkenin uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarının muhafazasını hedefleyen 'Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası' imzalanmıştı.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Türkiye ile Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti arasında deniz yetki alanlarının sınırlandırılmasına ilişkin mutabakat muhtırası imzalanmasıyla ilgili soru üzerine, Türkiye'nin Güney Kıbrıs Rum yönetimi hariç Akdeniz'de deniz yetki alanları konusunda her ülkeyle görüşmeler yapabileceğini belirtmişti.

29.11.2019

<https://tr.sputniknews.com/afrika/201911291040720391-libya-temsilciler-meclisi-ankara-ile-trablus-arasindaki-mutabakati-kinadi/>

IŞİD, Mali'de 2 helikopterin düşmesi sonucu 13 Fransız askerinin ölmesinde sorumluluğu üstlendi

Irak Şam İslam Devleti'nin (IŞİD) Batı Afrika kolu, Mali'de 13 Fransız askerinin öldüğü olayda sorumluluğu üstlendi.

Grup, ateş altına alınan helikopterin geri çekildiği sırada diğer helikoptere çarparak düştüğünü öne sürdü. Ancak açıklamada bu iddiayı doğrulayacak herhangi bir kanıt sunulmadı.

Fransa Cumhurbaşkanlığından yapılan açıklamada, Mali'deki Barkhane Operasyonu kapsamında iki helikopterin çarpışması sonucu 13 Fransız askerinin öldüğü bildirilmişti.

Fransa, 2014'te başlayan Barkhane Operasyonu kapsamında Sahel Bölgesi'ndeki Moritanya, Mali, Burkina Faso, Nijer ve Çad'da 4 bin asker görevlendirdi.

Son kazayla Mali'de ölen Fransız askerlerinin sayısı 38'e çıkmıştı.

28/11/2019

<https://tr.euronews.com/2019/11/28/isid-malide-2-helikopterin-dusmesi-sonucu-13-fransiz-askerinin-olmesinde-sorumlulugu-ustl>

Angola'da kadın girişimcilerin sayısı hızla artıyor: Hedef cinsiyet dengesini sağlamak

Afrika'nın gelişen ülkelerinden Angola'da kadınların yüzde 40'ı girişimci konumunda. Büyük ve küçük ölçekli işletme kuran kadın girişimciler, Angola'nın çeşitliliği ve gelişiminin önemli bir parçası. Bu kadınlar arasındaki dayanışma ise dikkat çekiyor.

Mikro kredi ile küçük işletme kuran kadın girişimciler

Başkent Luanda'da Portekizce "Kadınların Meydanı" anlamına gelen Praça das Mulheres, yaklaşık 200 metre uzunluğunda ve 50 metre genişliğinde bir alana sahip. Burada kadınlara ait yüzlerce küçük işletme mevcut ve dünyanın dört bir yanından, her tarzdan kıyafet ve ayakkabı bulmak mümkün.

İş kurmak isteyen kadınların çoğu mikro kredi alıyor. 180 ile 12 bin euro arasında değişen mikro kredileri "Banco BAI Micro Finanças" adlı banka sağlıyor. Müşterilerin çoğu kadınlardan oluşuyor ve aldıkları krediyi yüzde 2 ila 4'lük faiz oranı ile 2 yıl içinde geri ödüyorlar.

Bankanın şube müdürü Isabel Pereira Silvestre, kadınların ne istediğini bildiklerini vurguluyor: "Çok cesurlar. Buraya geldiklerinde doğrudan konuya giriyorlar. Ne istediklerini ve ne kadar kredi almaları gerektiğini net olarak biliyorlar. Buraya gelip, 'Isabel Hanım, bu kadar paraya ihtiyacım var ve geri ödemeyi de şu şekilde yapabilirim' diyebilecek kadar kendilerinden eminler."

Amaç teknoloji sektöründe de cinsiyet dengesini sağlamak

Angola'da kadınlar küçük işletmelerden en büyük telekom şirketine kadar her alanda varlık gösteriyor. Angolalı iş kadınlarının sayısı işletme alanında yüzde 40 ile genel ortalamanın üzerinde. Ancak teknoloji sektörüne gelindiğinde bu oran ortalamanın yarısına ulaşabiliyor.

Unitel, bilişim sektöründe cinsiyet dengesini gözetmek amacıyla "Gelecek için Kadınlar" adlı bir burs programı sunuyor. Şirketin kurumsal ilişkiler müdürü Eunice de Carvalho, bu programın yükseköğretime erişim olanağı sağlamasının yanı sıra iş piyasasının ihtiyacı olan alanlarda çalışabilecek insanlar yetiştireceğine inandıklarını belirtiyor.

Engelli kızının adını kurduğu fizyoterapi merkezi ile yaşatan girişimci anne

Engelli kızının adını verdiği bir fizyoterapi merkezi kuran anne Paula, g¼c¼l¼ iş geçmişi ve ¼rg¼tsel becerilerine rağmen başlarda oldukça zorlandığını anlatıyor. Girişimci iş kadını, "Sık sık şirketin tepe y¼neticisinin nerede olduğunu soruyorlardı ve ben de 'O benim, işte karşınızdayım' diyordum. Bence bu zamanla aşılmaya başladı, ¼nk¼ bir kadının, ¼zellikle de benim yaşımdaki birinin bağımsız olarak bir şeyleri gerçekleştirebileceğinin farkına varmaya başladılar" diyor.

Kızına uygun bakım bulma konusunda zorluk yaşayan Paula, fizyoterapist, konuşma terapisti ve osteopattan oluşan bir ekip kurdu. Uzun bir s¼re boyunca m¼řteri tarafında olduğu için insanların neye ihtiyaı olduğunu bildiğini dile getiren girişimci kadın, doğru ekip ve ekipmanla iyi bir hizmet sağladıklarını ifade ediyor.

Kızı Ana Carolina hayatta kalamadı, fakat annesi diğer insanlara engelleri ile m¼cadelesinde yardımcı olmaya devam ediyor.

27/11/2019

<https://tr.euronews.com/2019/11/27/angolada-kadin-girisimcilerin-sayisi-hizla-art-yor-hedef-cinsiyet-dengesini-saglamak>

Cezayir'de cumhurbaşkanlığı seçimi ¼ncesi 10 ilçeye il stat¼s¼ verildi

Cezayir'de yarısı ¼lkenin g¼neyinde olan 10 b¼lgenin il stat¼s¼ne geçirildiği duyuruldu.

Cezayir resmi devlet televizyonunun haberine göre, geçici Cumhurbaşkanı Abdulkadir bin Salih başkanlığında gerçekleştirilen Bakanlar Kurulu Toplantısında 10 ilçeye il statüsü verilmesi yönünde karar alındı.

Karar ile 1984'te 48 olarak belirlenen il sayısı 58'e yükselmiş oldu.

Ülkenin Mali sınırındaki Burc Baci Muhtar, Libya sınırındaki Canet, Nijer sınırındaki Ayn Gizzam ve Tamanrasset iline bağlı bir ilçe olan Ayn Salih'in yanı sıra ülkenin güneyindeki El-Menia, El-Mugayyer, Tugurt, Beni Abbas, Timimun ve Evlad Cellad ilçeleri il statüsüne geçirildi.

Cezayir Genelkurmay Başkanlığı, "15 Eylül'e kadar yeni bir seçim tarihi açıklaması" yönünde hükümete talimat vermiş ve bunun üzerine Cezayir Geçici Cumhurbaşkanı Abdulkadir bin Salih, 12 Aralık'ta cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yapılacağını duyurmuştu.

26.11.2019

<https://tr.sputniknews.com/afrika/201911261040703216-cezayirde-cumhurbaskanligi-secimi-oncesi-10-ilceye-il-statusu-verildi/>

ABD, geçiş hükümeti kurulamayan Güney Sudan'dan büyükelçisini 'istişare' için geri çekti

Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Güney Sudan'da geçiş hükümetinin kurulamaması sebebiyle ülkedeki büyükelçisini "istişare amaçlı" geri çağırıldığını duyurdu.

ABD Dışışleri Bakanlığı Sözcüsü Morgan Ortagus, Güney Sudan'daki gelişmelere ilişkin yaptığı yazılı açıklamada, "Büyükelçi (Thomas) Hushek, ABD ve Güney Sudan hükümeti arasındaki ilişkinin yeniden değerlendirilmesi konusunda üst düzey yetkililerle görüşecek" ifadesinde bulundu.

Ortagus, taraflar arasında yapılan anlaşmaya göre geçiş hükümetinin 12 Kasım'a kadar kurulması gerektiğini ancak bunda başarısız olduğuna vurgu yaparak Güney Sudan Büyükelçisi Hushek'in "istişare amaçlı" geri çağrıldığını belirtti.

Bakanlık Sözcüsü, ABD'nin barışın sağlanması konusunda Güney Sudan halkının yanında olduğuna vurgulayarak, "ABD, Güney Sudan'da barış ve başarılı bir siyasi geçişin sağlanması konusunda bölgedeki ortaklarıyla çalışacak." değerlendirmesinde bulundu.

Ateşkes anlaşmasına varılmasına rağmen çatışmalar sona ermedi

Sudan'dan 2011'de ayrılarak bağımsızlığını ilan eden Güney Sudan, Devlet Başkanı Salva Kiir Mayardit'in 16 Aralık 2013'te yardımcısı Machar'ı "darbe teşebbüsü" iddiasıyla görevden almasının ardından iç savaşa sürüklenmişti.

Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) gözetiminde yürütölen barış görüşmeleri sonucu, taraflar defalarca barış ve ateşkes anlaşması imzalsada da çatışmalar yeniden patlak vermişti.

Geçen yıl yenilönen barış anlaşmasına göre tarafların 12 Kasım itibarıyla hükümeti kurması planlanıyordu ancak en son açıklama göre 100 gün daha erteleme yapılacağı belirtilmişti.

25/11/2019

<https://tr.euronews.com/2019/11/25/abd-gecis-hukumeti-kurulamayan-guney-sudan-dan-buyukelcisini-istisare-icin-geri-cekti>

Mısır'da bir müzeyi dolduracak kadar antik heykel ve mumya keşfedildi

Mısır'ın piramitleriyle ünlü Gize kenti yakınlarında yapılan kazılarda 75 hayvan heykeli ile hayvan mumyaları keşfedildi.

Üzeri hiyerogliflerle dolu ahşap ve bronz heykellerin Antik Mısır döneminin 26'ncı Hanedanı'na ait olduğu sanılıyor. VII. yüzyıldan kalma eserler, kural koyucu olarak bilinen Mısır tanrısı Osiris, savaş ve yıkımın tanrıçası Sekhmet ve yaratılışın tanrısı Ptah'ı tasvir ediyor.

Antik mezarların bulunduğu Sakkara bölgesinde keşfedilen diğer tarihi eserler arasında aslan yavrusu kedi, kobra, antik Mısırlıların kutsal aydığı bok böceği ve timsah mumyaları da bulunuyor.

Mısır Eski Eserler Bakanı Khaled El-Enany'e göre keşifte ortaya çıkanlar "başı başına bir müze" oluşturacak kadar değerli. Bakan, ilk incelemelere göre mumyalardan beşinin aslan yavrusuna ait olduğunu aktardı.

Arkeolojik bulgular, Antik Mısırlıların Kedi tanrıça Bast'a ibadet için kullandığı Bast Tapınağı'nda yapıldı.

Siyasi istikrarsızlık ve güvenlik sorunları nedeniyle turizm sektörü ağır yara alan Mısır, kampanyalarında antik eserleri öne çıkararak ağırladığı misafir sayısını artırmayı hedefliyor.

24/11/2019

<https://tr.euronews.com/2019/11/24/misir-da-bir-muzeyi-dolduracak-kadar-antik-heykel-ve-mumya-kesfedildi>

Libya'da ABD'ye ait İHA kayboldu

ABD Afrika Komutanlığına (AFRICOM) ait bir insansız hava aracının Libya'da radardan kaybolduğu bildirildi.

AFRICOM'dan yapılan açıklamada "Afrika Komutanlığına ait silahsız ve uzaktan kumandalı bir hava aracı Libya'nın Trablus bölgesi üzerinde 21 Kasım'da kayboldu" denildi.

İHA'lar ile Libya'da güvenlik durumu ve terör faaliyetlerinin gözetlendiği belirtilen açıklamada, "(İHA) Operasyonlar Libya'daki terörle mücadele faaliyetlerinde önemlidir ve tamamen hükümetle koordinasyon halinde yapılıyor" ifadesine yer verildi.

Açıklamada olayla ilgili soruşturma başlatıldığı bildirildi.

23.11.2019

<https://tr.sputniknews.com/afrika/201911231040680903-libyada-abdye-ait-ih-kayboldu/>

ABD: Mısır Rus savaş uçağı alırsa yaptırımlarla karşılaşır

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Dışişleri Bakanlığı, Rusya'dan savaş uçağı almayı planlayan Mısır'ın yaptırımlarla karşılaşacağı uyarısında bulundu.

Dışişleri Bakanlığı yetkilisi, Rus savaş uçaklarını alması halinde Mısır'ın Amerikan yapımı savunma sanayi ekipmanlarını gelecekte satın almasının riske gireceğini söyledi.

Dubai'de konuşan ABD Siyasi ve Askeri İşleri Sekreter Yardımcısı Clarke Cooper, Mısır'ın böyle bir adım atması halinde yaptırımlarla karşılaşacağını farkında olduğunu ifade etti.

Kahire hükümetinin Rusya'dan 2 milyar dolarlık 20 adet SU-35 tipi savaş uçağı almayı planladığı ortaya çıkmıştı. Söz konusu uçakların Türkiye'ye satışı için Ankara ve Moskova arasında görüşmelerin yapıldığı biliniyor.

ABD her yıl Mısır'a 1.3 milyar dolarlık askeri yardımda bulunuyor.

18/11/2019

<https://tr.euronews.com/2019/11/18/abd-m-s-r-rus-savas-ucag-al-rsa-yapt-r-mlarla-kars-las-r>

Nijerya'da sel 40 bin kişiyi yerinden etti

Batı Afrika ülkelerinden Nijerya'nın kuzeydoğusunda, aşırı yağışların yol açtığı seller nedeniyle 40 bin kişinin evlerini terk ettiği bildirildi.

Birleşmiş Milletler İnsani Yardım Koordinasyon Ofisi'nden yapılan yazılı açıklamada, IŞİD'e bağlı Boko Haram'ın faaliyet gösterdiği Borno eyaletinde büyük hasara neden olan sel felaketinin 40 bin kişiyi yerinden ettiği belirtildi.

Boko Haram saldırılarından kaçanların kaldığı kampların da selden etkilendiği ve hükümetin bu kişiler için 9 ayrı kamp kurduğu kaydedildi. Bölge sakinlerinin temiz su, gıda, barınma ve sağlık hizmetlerine acil ihtiyaç duyduğu vurgulandı.

Borno eyaletinde, son birkaç haftadır sağanakların yol açtığı sellerde on binlerce ev su altına kaldı, 4 bin dönüm tarım arazisi zarar gördü.

17.11.2019

<https://tr.sputniknews.com/afrika/201911171040639785-nijeryada-sel-40-bin-kisiyi-yerinden-etti/>

Angola'nın tarım ve çiftçilikte öne çıkan Cuanza Sul Bölgesi, yatırımları boşa çıkarmadı

Belçika'nın neredeyse iki katı büyüklüğündeki Cuanza Sul Bölgesi, Angola ekonomisi üzerinde büyük bir etkiye sahip. Çiftçilik ve hayvancılık alanında buraya yatırım yapanlar, parasının karşılığını fazlasıyla alıyor.

Bölgenin yakınındaki köylerde yaşayan 700 küçük çiftçi ve aileleri, Aldeia Nova için çalışıyor. Şirket, çiftçilere hayvan ve yem tedarik ediyor ve çiftçilere ürettikleri kadar ödeme yapıyor. Günde 6 bin litre süt üretilerek tereyağı, peynir, dondurma ve yoğurda dönüştürülüyor. Bunun yanı sıra günde 250 bin yumurta, haftada 6 ton et ve yılda 1 milyon litre soya yağı üretiliyor.

Güvene dayalı işçi-işveren ilişkisi

Aldeia Nova daha iyi yollar ve geliştirilmiş alt yapı olanakları sayesinde, başkent Luanda gibi büyük şehirlerdeki süpermarketlerde, diğer büyük üreticilerle rekabet edebiliyor.

Kadınları çalışmaya teşvik eden şirket, çevre, kalite ve etik kuralları konusunda da oldukça titiz davranıyor. Şirketin tepe yöneticisi Kobi Trivizki, zamanında ve adaletli ödemeye çok dikkat ettiklerini vurguluyor.

Trivizki, çiftçiler ile güven ve sadakata dayalı bir ilişki kurmayı başarmış. İsrail'de kolektif bir çiftlikte yetişen iş insanı, "Kibutz ziraatin yanı sıra sizi

diğer insanların ihtiyaçlarını görme ve anlama konusunda eğitiyor. Çalışma disiplini kazanıyorsunuz ve sadece kendinizi değil, etrafınızdaki insanları da düşünmeyi öğreniyorsunuz" diye açıklıyor.

'200 çiftliğe daha ihtiyaç var'

250 çalışanı, 1200 büyükbaş hayvanı ve 5 bin hektarlık tarlaları ile Fazenda San Antonio, bölgedeki en büyük çiftliklerden biri. 12 yıl önce 400 büyükbaş hayvan ile faaliyete geçen şirketin müdürü Jose Alexandre Silva, "Burada iki nehir var, yani su sıkıntımız yok. İklim ve rakım da en önemli faktörlerden." diyerek neden Cuanza Sul'u seçtiklerini anlatıyor. İnsanları yatırım yapmaya çağıran Silva, Angola'nın kendine yetebilen bir ülke olabilmesi için bu tarzda yaklaşık 200 çiftliğe daha ihtiyaç olduğunu söylüyor.

Buradaki piyasayı tanıyan yatırımcılar için, özellikle alt yapı olanakları gelişmeye devam ederse, tarım ve ilgili sektörlerde birçok iş fırsatı mevcut. Uluslararası şirketler burada yatırım yaparak rekabette bir adım öne çıkmayı hedefliyor.

13/11/2019

<https://tr.euronews.com/2019/11/13/angolanin-tarim-ve-ciftcilikte-one-cikan-cuanza-sul-bolgesi-yatirimlar-bosa-cikarmadi>

Gambiya, Arakanlı Müslümanlar için Myanmar'ı Uluslararası Adalet Divanı'na şikayet etti

Batı Afrika ülkelerinden Gambiya, Myanmar'da Arakanlı Müslümanlara yönelik soykırım ve tecavüz suçlarının soruşturulması için Uluslararası Adalet Divanı'na başvurdu.

Gambiya Adalet Bakanı Abubekir Marie Tambadou, yaptığı açıklamada, Myanmar'da yaşanan soykırım karşısında bir şey yapılmamasının utanç verici olduğunu söyledi.

Myanmar'ın 2017'de Rohingya halkına yönelik başlattığı operasyondan bu yana yaklaşık 730 bin kişi komşu ülke Bangladeş'e sığınmak zorunda kaldı. Birleşmiş Milletler'in (BM) "soykırım amacıyla" hareket ettiğini söylediği Myanmar "etnik temizlik" iddialarını reddediyor.

Tambadou, Arakanlı Müslümanlara yönelik soykırımın soruşturulması için İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) adına başvurduklarını belirterek, "Etrafımızda gerçekleşen korkunç vahşete karşı Myanmar'a ve uluslararası toplumun geri kalanına açık bir mesaj gönderiyoruz." dedi.

Arakanlı Müslümanlara "etnik temizlik"

Arakan'da 2012'de Budistler ile Müslümanlar arasında çatışmalar çıkmış, olaylarda çoğu Müslüman binlerce kişi katledilmiş, yüzlerce ev ve iş yeri ateşe verilmişti.

Arakan'daki sınır karakollarına 25 Ağustos 2017'de düzenlenen eş zamanlı saldırıları gerekçe gösteren Myanmar ordusu ve Budist milliyetçiler, kitlesel şiddet eylemleri başlatmıştı.

BM'ye göre, Ağustos 2017'den sonra Arakan'daki baskı ve zulümden kaçıp Bangladeş'e sığınanların sayısı 900 bine ulaştı.

Uluslararası insan hakları kuruluşları, yayımladıkları uydu görüntüleriyle yüzlerce köyün yok edildiğini kanıtladı.

BM ve uluslararası insan hakları örgütleri, Arakanlı Müslümanlara yönelik şiddeti "etnik temizlik" ya da "soykırım" olarak adlandırıyor.

1948 Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nde Gambiya ve Myanmar'ın da imzası bulunuyor.

Myanmar hükümetinden Gambiya'nın başvurusu ile ilgili henüz bir tepki gelmedi.

11/11/2019

<https://tr.euronews.com/2019/11/11/gambiya-arakanli-muslumanlar-icin-myanmari-uluslararasi-adalet-divanina-sikayet-etti>

BM Özel Raportörü: "Mursi'nin ölümü devlet destekli keyfi bir cinayet olabilir"

Birleşmiş Milletler (BM) insan hakları uzmanları, Mısır'daki cezaevi koşullarının demokratik yöntemlerle seçilmiş ilk Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'nin doğrudan ölümüne yol açmış olabileceğini vurgulayarak, "Mursi'nin bu çileli şartlara maruz kaldıktan sonraki ölümü, devlet destekli keyfi bir cinayet olabilir." ifadesini kullandı. Mursi'nin 17 Haziran'da mahkeme salonunda hayatını kaybetmesinden aylar sonra, BM'den Mısır yönetimine yönelik sert tepki geldi.

Birleşmiş Milletler (BM) Yargısız ve Keyfi İnfazlar Özel Raportörü Agnes Callamard ile BM Keyfi Gözaltı Üzerine Çalışma Grubu, yaptığı ortak yazılı açıklamada, "Dr. Mursi, özellikle Tora Cezaevi'nde beş yıl alıkonulduğu sırada, sadece acımasız olarak nitelendirilebilecek koşullarda tutuldu." ifadesi kullanıldı.

Mursi'nin ölümü devlet destekli keyfi bir cinayet olabileceğine vurgu yapan insan hakları uzmanları, ülkedeki cezaevi koşullarının binlerce daha fazla mahkumun sağlığını ve hayatını ciddi risk altında bıraktığı uyarısında bulundu.

Uzmanlar, raporda, "Mursi'nin bu çileli şartlara maruz kaldıktan sonraki ölümü, devlet destekli keyfi bir cinayet olabilir." ifadesine yer verdi.

Cumhurbaşkanı Es-Sisi hükümetine tepki

Mursi'nin günde 23 saat boyunca hücre hapsinde tutulduğunu, egzersiz yapmasına izin verildiği günün bir saatinde bile diğer mahkumları

görmesine izin verilmediğini, beton zeminde sadece iki battaniyeyle uyumaya zorlandığı, kitaplara, dergilere, yazılı materyallere veya radyoya erişmesine izin verilmediğini aktaran uzmanlar, şu değerlendirmede bulundu:

"Çeşitli kaynaklardan Mısır genelinde tutulan binlerce tutuklunun ağır insan hakları ihlallerine maruz kalabilmiş olabileceğine dair deliller aldık. Pek çoğu ölüm riski altında olabilir. Bu, mevcut Cumhurbaşkanı Abdulfettah es-Sisi hükümeti tarafından muhalifleri susturmak için tutarlı ve kasıtlı bir uygulama gibi görünüyor."

Özel Raportör Callamard ve uzmanlar, Mursi'nin adeta ölüme terk edildiğine vurgu yaparak, şeker hastalığı ve yüksek tansiyon tedavilerinden de mahrum edildiğine dikkati çekti.

Mursi'nin sol gözünde kademeli olarak görüşünü kaybettiğini, tekrarlayan diyabetik komalar geçirdiğini ve defalarca bayıldığını anımsatan uzmanlar, bundan dolayı önemli dış çürüğü ve dış eti enfeksiyonları yaşadığına işaret etti.

Uzmanlar, Mısırlı yetkili makamların, cezaevi şartlarının Mursi'yi öldürme noktasına getireceği konusunda defalarca uyarıldığını anlatarak, "Sonuçları ön görülebilse de, bu kaygıları gidermek için yetkililerin harekete geçtiğini gösteren herhangi bir kanıt yoktur." değerlendirmesinde bulundu.

Mursi'yi ölüme götüren süreç

Kahire Ceza Mahkemesi, Haziran 2015'te "hapishaneler baskını" davasında, 17 Haziran'da vefat eden Muhammed Mursi'nin de aralarında olduğu 27 sanığa idam ve müebbet hapis cezaları vermiş, ancak Temyiz Mahkemesi 15 Kasım 2016'da bu kararları bozarak, sanıkların tekrar yargılanmasını kararlaştırmıştı.

Mısır'ın demokratik yöntemlerle seçilmiş ilk Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi (67), ülkesinde 17 Haziran 2012'de yapılan demokratik seçimlerle cumhurbaşkanlığını kazandığı günün 8'inci yıl dönümünde (17 Haziran 2019) çıkarıldığı mahkeme salonunda hayatını kaybetmişti.

Mısır devlet televizyonunda, "Muhammed Mursi'nin iyi huylu bir tümörü bulunduğu, sürekli tıbbi gözetim altında olduğu ve ölümünün kalp krizinden kaynaklandığı" iddia edilmişti.

09/11/2019

<https://tr.euronews.com/2019/11/09/bm-ozel-raportoru-mursi-nin-olumu-devlet-destekli-keyfi-bir-cinayet-olabilir>

BM raporu: Türkiye, Ürdün ve BAE, Libya'ya uygulanan ambargoyu ihlal ediyor

Türkiye, Ürdün ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE) Birleşmiş Milletler (BM) tarafından 2011 yılından beri Libya'ya uygulanan ambargoyu düzenli şekilde ihlal ettikleri öne sürüldü.

BM uzmanlarının hazırladığı rapora göre, üç ülke düzenli şekilde ve bazen açıktan, ambargo altındaki Libya'ya silah tedarik etti.

BM raporu, Fayiz el Serrac hükümetine destek veren Türkiye'nin, zırhlı araçlardan drone'lara kadar çeşitli askeri teçhizat sağladığını iddia etti.

Ürdün ise geçtiğimiz nisan ayında Libya'nın başkenti Trablus'a saldırı emri veren General Halife Hafter'e bağlı birlikleri eğitmekle suçlandı.

Bir başka Hafter destekçisi BAE'nin ise Hafter kuvvetleri adına saldırı uçağı kullandığı öne sürülüyor. BAE'nin ayrıca, temmuz ayında Trablus'ta yaklaşık 50 kişinin hayatını kaybettiği saldırıya dahilinden şüpheleniliyor.

29 Ekim'de BM Güvenlik Konseyi üyelerine sunulan uzman raporunda, "Savaşan her iki tarafın da silah, askeri teçhizat ve teknik destek aldığı ve Libyalı olmayan savaşçıların silahlarla ilgili yaptırımlara uymadığı" ifadelerine yer verildi.

AFP haber ajansının ulaştığı gizli tutulan raporda uzmanlar ayrıca, Serrac ve Hafter'i destekleyen Suudi Arabistan ve Çadlı silahlı grupların da varlığı üzerinde durdu ancak bu grupların etkisinin sınırlı olduğunu kaydetti.

Raporun ay sonunda Güvenlik Konseyi'nin Libya'dan sorumlu yaptırımlar komitesinde 15 üye tarafından tartışılması ve aralık ayında yayımlanması bekleniyor.

BM uzmanları, tablonun Libya'nın güvenliği, istikrarı ve barışa yönelik tehdit oluşturan çoklu eylemleri tanımladığını söylüyor.

08/11/2019

<https://tr.euronews.com/2019/11/08/bm-raporu-turkiye-urdun-ve-bae-libya-ya-uygulanen-ambargoyu-ihlal-ediyor>

Uluslararası Ceza Mahkemesi, Kongolu isyancı hareketin liderine 30 yıl hapis cezası verdi

Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM), savaş suçu ve insanlığa karşı suç işlemekten mahkum olan Kongo Demokratik Cumhuriyeti'ndeki isyancı M23 hareketinin lideri Bosco Ntaganda'ya 30 yıl hapis cezası verdi.

Hollanda'nın Lahey kentindeki duruşmada alınan kararı açıklayan hakim Robert Fremr, Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nde 2002-2003 yıllarındaki çatışmalarda yüzlerce sivil öldürme, çok sayıda kadına tecavüz etme ve ettirme, kadınları seks kölesi olarak kullanma ve çocukları savaştırma dahil 18 savaş suçu ve insanlığa karşı suç işlemekten sorumlu tutulan Ntaganda'nın 30 yıl hapisle cezalandırıldığını bildirdi.

İşlediği suçlar nedeniyle "Terminatör" olarak nitelenen Bosco Ntaganda'ya, Roma Statüsü altında en yüksek cezanın verildiğini belirten Fremr, Ntaganda'nın 22 Mart 2013'ten 7 Kasım 2019'a kadar hapiste bulunduğu sürenin aldığı cezadan düşüleceğini açıkladı. Robert Fremr, Ntaganda'nın,

kararın temyizi için 30 gün içinde başvuru yapma hakkı bulunduğunu da ifade etti.

Öte yandan yetkililer, söz konusu kararın, "mahkemenin şimdiye kadar verdiği en yüksek ceza" olduğu bilgisini paylaştı.

UCM'deki en büyük ve karmaşık davalardan birisi

UCM'nin 2006'da hakkında tutuklama kararı çıkardığı Bosco Ntaganda, 2013'ün Ocak ayında Ruanda'nın başkenti Kigali'deki ABD Büyükelçiliğine sığınmış, burada UCM savcılarına teslim edilmişti.

Kongo Demokratik Cumhuriyeti ordusunda general olmasının yanı sıra 4 isyancı örgüt için de savaşan Ntaganda'nın davası, "UCM'deki en büyük ve karmaşık davalardan biri" olarak görülmüştü.

Mahkeme heyeti, 8 Temmuz 2019'da Bosco Ntaganda'yı "savaş suçu ve insanlığa karşı suç işlemek"ten mahkum etmiş, belirlenecek cezanın daha sonra verileceğini belirtmişti.

07/11/2019

<https://tr.euronews.com/2019/11/07/uluslararasi-ceza-mahkemesi-kongolu-isyanci-hareketin-liderine-30-yil-hapis-cezasi-verdi>

Nijerya'da her 8 çocuktan biri 5 yaşından önce ölüyor

Batı Afrika ülkelerinden Nijerya'da salgın hastalıklar ve yetersiz sağlık hizmetleri nedeniyle her 8 çocuktan biri 5 yaşından önce hayatını kaybediyor.

Nijerya Nüfus Komisyonu (NPC) tarafından yayımlanan "Nijerya Nüfus Sağlığı Araştırması" verilerine göre, ülkede çocuklar daha çok sıtma, kolera ve tifo gibi hastalıklar nedeniyle ölüyor. Ülkede her 8 çocuktan biri 5 yaşından önce hayatını kaybediyor, kadınların yüzde 59'u ise hala evde doğum yapıyor. Bu durum da çocuk ölümlerini artırıyor.

Araştırmada ayrıca, atılan adımlara rağmen 2013 verileriyle kıyaslandığında çocuklarda ölüm oranlarında dikkate değer bir düşüş olmadığının altı çizildi.

05.11.2019

<https://tr.sputniknews.com/afrika/201911051040562344-nijeryada-her-8-cocuktan-biri-5-yasindan-once-oluyor/>

Cezayir: Buteflika döneminden 12. bakan yolsuzluktan gözaltında

Cezayir'de Yüksek Mahkeme, yolsuzlukla suçlanan eski Kültür Bakanı Halide Tumi'nin gözaltına alınmasını kararlaştırdı.

Bu kararlar birlikte, eski Cumhurbaşkanı Abdulaziz Buteflika döneminde bakanlık yapıp daha sonra gözaltına alınan bakanların sayısı 12'ye çıktı.

Cezayir devlet televizyonuna göre, 2002-2014 yıllarında Kültür Bakanı olarak görev yapan Tumi, "kamu kaynaklarını kötüye kullanmak" ve "bazı kişi ve kurumlara yasa dışı ayrıcalık sağlamakla" suçlanıyor.

Buteflika, ülkedeki yoğun protestoların ardından nisan ayında istifasını sunmuştu. Cezayir'de 1999'da yönetime gelen ve 4 dönemdir görev yapan 82 yaşındaki Abdulaziz Buteflika'nın, sağlık sorunlarına rağmen bir kez daha aday olma girişimi, ülkede genelinde yoğun protestolara neden olmuştu.

Cezayir'deki protestolarda, Buteflika'nın çevresinde kümelenmiş siyaset, bürokrasi, ordu ve iş dünyasından yolsuzluğa bulaşan isimlerden hesap sorulması talep ediliyor.

05/11/2019

<https://tr.euronews.com/2019/11/05/cezayir-buteflika-doneminden-12-bakan-yolsuzluktan-gozaltinda>

Rusya'dan 'Sudan'a yaptırımlar kalksın' teklifine destek

Rusya'nın BM Daimi Temsilci Yardımcısı Dmitriy Polyanskiy, Sudan ekonomisinin canlanmasına yardımcı olmak için bu ülkeye

uygulanan tek taraflı yaptırımların kalkması yönündeki çağrılara destek verdiklerini söyledi.

BM Güvenlik Konseyi toplantısında konuşan Polyanskiy, "Sudan'daki durumun normalleştiğini büyük bir memnuniyetle kaydediyoruz. Anayasa deklarasyonu imzalandı, başbakan seçildi, geçiş hükümeti kuruldu. Şimdi uluslararası topluluğun görevi bu ülkenin ekonomisinin canlanmasına yardımcı olmak" dedi.

Rus diplomat, "BM Genel Sekreter Yardımcısı Amina Muhammed'in bu ülkeye uygulanan tek taraflı yaptırımların kaldırılması çağrısına destek veriyoruz" diye ekledi.

Sudan, 12 Ağustos 1993 tarihinde ABD tarafından 'teröre destek veren ülkeler' listesine dahil edilmişti.

Sudan'ın yeni Başbakanı Abdullah Hamduk, ülkesinin bu listeden çıkarılması için ABD ile görüşmeler başlattıklarını açıklamıştı.

04.11.2019

<https://tr.sputniknews.com/afrika/201911041040552609-rusyadan-sudana-yaptirimlar-kalksin-teklifine-destek/>

Kongo'da Ebolaya karşı mücadele eden gazeteci evinde ölü bulundu

Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde, Ebola konusundaki mücadelesiyle tanınan bir gazeteci evinde ölü bulundu.

Kongo ordusundan yapılan açıklamada, gazeteci **Papy Mumbere Mahamba**'nın, Ituri bölgesinin kuzeydoğusundaki Lwebma'daki evinde, kimliği bilinmeyen kişilerin saldırısına uğradığı belirtildi. Saldırıda Mahamba'nın eşi de yaralanırken, çiftin evi ateşe verildi. Mahamba'nın yerel bir radyo kanalı olan Lwemba'da, Ebola konusunda farkındalığı artırmaya amaçlayan bir programın sunuculuğunu yaptığı ifade edildi. Saldırının programdan hemen sonra gerçekleştiği kaydedildi.

Lwemba çalışanı gazeteci **Jacques Kamwina**, AFP haber ajansına yaptığı açıklamada Mahamba'nın bıçaklanarak öldürüldüğünü öne sürdü. Kongo, dünyanın en kötü ikinci Ebola salgınına yaşarken, virüsle mücadele etmek için çalışan görevliler sıklıkla hedef alınıyor. Ebola salgınına kontrol altında tutmak için hizmet veren sağlık merkezlerine yönelik saldırıların da düzenleri bulunduğu kaydediliyor. Bu saldırıların virüsün gerçek olmadığını düşünen kesimler tarafından gerçekleştirildiği belirtiliyor.

Kongo'da, Ebola merkezlerine yönelik saldırılar nedeniyle polisler hastaneler önünde nöbet tutuyor.

Kongolu yetkililer, Ağustos 2018'de Ebola salgınına ilan etmişti. Salgın özellikle ülkenin Kuzey ve Güney Kivu bölgeleriyle Ituri bölgesini etkiliyor.

Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre 2 binden fazla kişi virüs nedeniyle yaşamını yitirdi.

04.11.2019

<https://tr.sputniknews.com/afrika/201911041040547931-kongoda-ebolaya-karsi-mucadele-eden-gazeteci-evinde-olu-bulundu/>

Dünyanın en tehlikeli körfezi: Benin'de korsanlar 9 denizciyi kaçırdı

Atlas Okyanusuna kıyı ve Gine Körfezi bölgesinde yer alan Batı Afrika ülkesi Benin'de 9 denizcinin korsanlar tarafından kaçırıldığı bildirildi.

Yerel basındaki haberlere göre, korsanlar, ülkenin ekonomik başkenti Kotonu'ya 9 mil uzaktaki sularda seyreden ve menşei bilinmeyen Bonita gemisine saldırı düzenledi.

Saldırıda, korsanlar, kaptanla birlikte gemideki 8 kişilik mürettebatı kaçırdı.

Liman yetkilileri, güvenlik güçlerinin denizcileri bulmak için operasyon başlattığını belirtti.

Korsanların denizcileri fidye için kaçırdığı ifade ediliyor.

Temmuz ayında da Nijerya açıklarında silahlı kişiler, bir Türk gemisine saldırarak 18 kişilik Türk mürettebattan 10'unu fidye için kaçırmıştı. Kaçırılan gemiciler Nijerya güvenlik güçlerinin operasyonu ile kurtarılmış, Abuja'daki Türk Büyükelçiliğine teslim edilmişti.

Afrika'nın batısındaki Gine Körfezi, korsan saldırıları açısından en tehlikeli bölge kabul ediliyor.

Körfezde Gabon, Ekvador Ginesi, Kamerun, Nijerya, Benin, Gana, Fildişi Kıyısı ve Liberya yer alıyor.

04.11.2019

<https://tr.sputniknews.com/afrika/201911041040545855-dunyanin-en-tehlikeli-korfezi-beninde-korsanlar-9-denizciyi-kacirdi/>

Mali'de en az 54 kişinin hayatını kaybettiği saldırıyı IŞİD üstlendi

Batı Afrika ülkesi Mali'de bir askeri üssü hedef alan ve en az 54 kişinin hayatını kaybettiği saldırıyı IŞİD üstlendi.

Örgütün medya organı Amaq tarafından yapılan açıklamada, cuma gün yaşanan kanlı saldırının IŞİD üyeleri tarafından düzenlendiği öne sürüldü.

Daha önce kendisi ile ilişkili olmayan saldırıları üstlendiği bilinen örgüt, iddiasına herhangi bir kanıt sunmadı.

Mali'nin kuzey doğusunda cuma günü askeri noktaya saldırı düzenlenmiş, biri sivil olmak üzere en az 54 kişinin hayatını kaybettiği çatışmalarda 10 kişi de yaralanmıştı.

IŞİD'in eski lideri Ebubekir el-Bağdadi, geçtiğimiz hafta ABD'nin operasyonu ile öldürülmüştü.

02/11/2019

<https://tr.euronews.com/2019/11/02/mali-de-en-az-54-kisinin-hayatini-kaybettiđi-saldiriyi-isid-ustlendi>